

Stanley G. - Šílený měsíc

"Idioti!" řval Grant Calthorpe. "Blbci, debilové, kreténi!" Úporně se snažil vymyslet si další, pokud možno ještě šťavnatější nadávky, ale když se mu to nepodařilo, dal průchod svému rozčilení alespoň silným kopancem do hromady odpadků na zemi.

Jak se záhy ukázalo, se silou kopu to trochu přehnal. Zase zapomněl na místní přitažlivost, která činila pouhopouhou třetinu pozemské - a tak za špičkou jeho nohy směřovalo celé tělo obloukem dvanáct stop daleko.

Jen Grant dopadl na zem, všichni čtyři cvokýši se rozhihňali. Jejich velké, hloupoučké hlavičky, které neobyčejně připomínaly dětské balónky s namalovanými usmívajícími se tvářičkami, se unisono kymácely na svých pěti stop vysokých šijích.

"Padejte vodsud!" zakřičel a vstal. "No tak, padejte, hybaj, hybaj! Žádná čokoláda nebude! Žádný bonbóny! Nemám nic... dokud se nenaučíte, že potřebuju jistý fery a ne kdejakou blbost, která vám padne do rukou. No tak, šupajděte odsud!"

Cvokýši - tedy Lunae Jovis Magnicapites nebo srozumitelně ji Velkohlavci mě síční jupiterovští - ucouvli a nešťastně se pochichtávali. Nejspíš Granta považovali za hlupáka (on si to o nich ale myslel také), protože docela určitě nebyli schopni pochopit, co způsobilo jeho vztek. Ale stoprocentně jim došlo, že sladkosti nedostanou a jejich chichotání zvolna začínalo dostávat nádech opravdového rozčarování.

Vzalo je to tak, že jejich vůdce nakroutil směrem ke Grantovi s přihloupkým úsměvem svou neuvěřitelně modrou hlavičku, vyrazil ze sebe poslední divoké zachectání a prudce s ní udeřil do lesknoucího se kamenného stromu. Jeho společníci pak nedbale zvedli jeho tělo a odkráčeli pryč. Hlavu mrtvého cvokýše táhli za sebou, jako když odsouzenec vleče kouli přivázanou k noze.

Grant si otřel rukou čelo a unaveně se otočil ke svému srubu postavenému z břeven kamenných stromů. Jeho pozornost upoutala dvojice malých lesknoucích se červených očí. Byl to krysák (Mus Sapiens neboli myš rozumná), který jediným skokem překonal práh a v podpaží držel cosi, co velmi připomínalo Grantův lékařský teploměr.

Grant za bestií zlostně vykřikl, chytil kámen a hodil - ale netrefil. Na okraji prostoru k němu krysák otočil svůj napůl myší a napůl lidský obličej a vztekle - úplně jako člověk - mu pohrozil sevřenou pěstí, pak zmizel. Jako pláštěnka za ním povlával záhyb kůže na zádech. Vypadal jako černá krysa v pončů.

Grant udělal chybu a navíc to ještě věděl. Teď ho ty malé potvory nenechají ani chvíli na pokoji - a navíc, při malých rozměrech a pseudolidské inteligenci to budou pěkně nepříjemní nepřátelé. Nebral si to ale příliš k srdci, stejně jako sebevraždu cvokýše. Svědkem takovýchto aktů násilí cvokýšů vůči jim samotným býval totiž příliš často a kromě toho, jeho hlava signalizovala další útok bílé horečky.

Vstoupil do srubu, zavřel dveře a zabodl pohled do svého papouškocoura.

"Olivere," řekl. "Jsi přece docela šikovný. Tak proč, hergot, nedáváš na ty krysáky pozor? K čemu tě to mám?"

Papouškocour se vztyčil na své jediné silné zadní noze a pak se předními tlapkami vydrápal na Grantovo koleno. "Červený kluk na černou královnu," pronesl klidně. "Musíš mít deset cvokýšů, aby se vyrovnali jednomu bláznovi."

Grant si hned uvě domil, kde Oliver obě vě ty sebral. První uslyšel - jak jinak - včera, když si Grant zahrál pasiáns, druhou si zapamatoval ze včerejšího rozhovoru s cvokýši. Zabručel ně co nesrozumitelného a sevřel si dlaně mi bolavou hlavu. Zase ta bílá horečka, teď už to bylo jasné.

Spolkl dvě tabletky ferverinu a apaticky se uvelebil na okraj svého kavalce. Uvažoval, zda tenhle další záchvat blancha vyvrcholí deliriem.

Nadával si do hlupáků za to, že se nechal zlanat na tuhle práci. A zrovna na Io - třetím Jupiterově mě síci, jediném, na ně mž se dalo žít. Ten nepřiliš rozsáhlý svě t byl jedním velkým blázincem a nedalo se na ně m dě lat nic jiného, než pě stovat listy fery, z nichž chemikové na Zemi získávali stejné množství silných alkaloidů jako kdysi z opia. Byla to vě c, která mě la pro lékaře neocenitelnou hodnotu, ale co je mu do toho? Výše platu nemě la také žádný velký význam, protože po roce stráveném v rovníkových oblastech Io se na Zem mohl docela klidně vrátit jako nebezpečný blázen. Sebelitostně si přísahal, že až příští mě síc u ně j přistane loď z Junopolis pro jeho fery, nasedne do ní a nechá se odvézt do onoho mě sta nedaleko pólu, přestože smlouvu s Neilanovým farmaceutickým průmyslem podepsal na celý rok a vě dě l, že poruší-li ji, nedostane ani halíř. Ale k čemu by bláznovi byly peníze?

Celá tahle malá obě žnice byla šílená: cvokýši, papouškocouři, krysáci a teď také on - Grant Calthorpe - všichni se zbláznili. A kdo byl na Io ochoten žít kdekoliv jinde, než v obou polárních mě stech - Junopolis na severu a Herapolis na jihu - ten byl cvokem docela určitě . Jedině v tě ch dvou mě stech se totiž dalo žít beze strachu před bílou horečkou, protože všude pod dvacátou rovnobě žkou to už bylo horší než doma na Zemi v kambodžské džungli.

Ubíjel čas vzpomínkami na rodnou planetu. Ani ne před dvě ma lety byl šťastný. A navíc ho všichni znali, byl totiž bohatý a populární sportovec. Nebylo mu ještě ani jedenadvacet a už lovil nožovce a červy vláknovce na Titanu i trojoky a jednonohý na Venuši.

To všechno se ale vztahovalo na dobu před zlatou krizí v roce 2110, která ho zruinovala. A když už mě l jít pracovat, aby si zajistil prostředky na živobytí, připadalo mu logické, že k tomu využije svoje meziplanetární zkušenosti. Proto možnost být zamě stnaný u Neilanova farmaceutického průmyslu přijal téměř s nadšením.

Na Io nikdy před tím nebyl. Ten divoký svě t, plný hloupoučkových cvokýšů a vzteklych inteligentních a nepřiliš velkých krysáků, nebyl zrovna ráj pro sportovce. Na Jupiteru, vzdáleném pouhých půl miliónu kilometrů, se pořádat hony nevyplácelo prakticky na nic.

Kdyby byl býval Io znal už z dřívě jška, uvažoval tudomyslně , nikdy by tu práci nevzal. Ale on si Io představoval jako Titan - studený, ale čistý.

Ale místo toho tu bylo horko jako v tropech na Venuši - mohl za to odraz slunečního svě tla od Jupiteru. Typů horkých dní byl celý půltucet: Sluneční den, Den Jupitera, Den Slunečně - Jupiterový, Den Europy a tu a tam nastávala třeba i zamračená noc. Vě tšina z tě ch dní připadala na dvaatřicetihodinovou dobu rotace Io, bylo to ně co jako šílený cyklus mě nících se svě tel. Grant nesnášel ty dě sivé dny, džungli a Pohoří šilenců, které se tyčilo za jeho srubem.

Teď právě byl den slunečný i jupiterový. Byl ze všech nejhorší, neboť přísun tepla z Jupiteru ještě zvyšovalo vzdálené Slunce. A aby Grantovo trápení bylo úplné, mě l před sebou ještě perspektivu dalšího záchvatu bílé horečky. Když mu opě t nohou zacloumala bolest,

zaklel. Spolkl další pilulku ferverinu. Všiml si, že jeho zásoba léků se silně ztenčila; až přiletí letadlo, nesmí si zapomenout objednat víc. Ale houby, vždyť s ním přece odletí pryč!

O jeho hlavu se otřel Oliver. "Idioti! Blbci, debilové, kreténi!" poznamenal papouškocour s citem. "Jak mě mohlo vůbec napadnout jít si zatancovat?"

"Co-o-o?" zareagoval na jeho výlevy Grant. Nevzpomínal si, že by ně kdy hovořil o ně jakém tancování. Jak o tom tak přemýšlel, muselo se to stát leda při minulém záchvatu horečky.

Oliver zarachotil jako dveře a potom se zahihňal jako cvokýš. "Všechno bude v pořádku," ujistil Granta. "Za chvíli určitě dorazí táta."

"Táta!" opakoval po ně m Grant. Jeho otec zemřel před patnácti lety. "Kdes to vzal, Olivere?"

"To je docela určitě horečka," prohlásil klidně Oliver. "Ty jsi ale pěkná kočička... Snad už otec přijde... Snad máš dost rozumu na to, abys věděla, co říkáš..." Proslov ukončil tlumeným zachrčením, které trochu připomínalo pláč.

Grant se na ně j v šoku zadíval. Nic takového nikdy neřekl, tím si byl stoprocentně jistý. Papouškocour to musel slyšet od ně koho jiného. Hmm, od ně koho jiného? Ale kde by se tady v nejbližších sedmi - osmi stech kilometrech vzal ně kdo jiný?

"Olivere!" houkl. "Kdes to zaslechl? Od koho?"

Papouškocour ustoupil. Grant ho zaskočil. "Táta je idioti, blbci, debilové, kreténi!" prohlásil nejistě. "Červený kluk na černou královnu."

"Pojď sem!" zařval na ně j Grant. "Čí otec? Kdes to zase vzal? Okamžitě pojď sem, ty rarachu jeden!"

Vrhl se po zvířeti. Oliver zkroutil svoji jedinou zadní nohu a jako šílený vskočil do komínu od malé pícky na dřevo.

"To je docela určitě horečka!" vypískl. "Žádná čokoláda nebude!"

Jako trojrohý blesk prolétl směrem k ústí komínu. Ozvalo se škrábání drápů o kov a za chvíli byl už papouškocour ze srubu venku.

Grant se hnal za ním. Námahou ho rozbolela hlava, ale dosud normálně vnímající část mozku věděla, že celá situace je nepochybně delirium, čili důsledek silné horečky. Přesto se řítit dál.

Byla to děsivá honička. Cvokýši celou dobu kroutili svými dlouhými krky nad vysokou krvotrávou a jejich idiotský chichot i imbecilně se tvářící obličejy ještě více zdůrazňovaly celkovou scénérii jako z blázince.

Sebemenší krok po houbovitě zemi způsoboval, že se z ní zvedal oblak páchnoucích výparů způsobujících horečku. Kdesi vpravo ostošest pištěle a hvízdal jakýsi krysák. Grant dobře věděla, že tím směrem leží jejich malá víska - kdysi tam totiž zahlédl jejich malé a úhledné stavbičky, postavené z malých kamenů, dokonale zapadajících jeden do druhého. Vypadalo to trochu jako v jakémsi miniaturním středověkém městě, protože ve výšce nechyběly ani věžičky a opevnění. Říkalo se, že krysáci občas vedou války.

V hlavě mu hučelo a rachotilo - za to mohly horečka a ferverin, které ruku v ruce útočily na jeho rozum. Byl to záchvat bláznivosti - co také jiného. Začal si uvědomovat, že se chová jako úplný blázen (nebo ještě lépe jako cvokýš), když se čím dál víc vzdaluje od svého srubu. Měle

si jít lehnout. Horečka nebyla sama o sobě nebezpečná, ale v deliriu spojeném s halucinacemi zahynulo na Io už dost lidí.

A v deliriu je právě teď. Přesvědčil se o tom ve chvíli, kdy uviděl Olivera, který si úplně klidně prohlížel atraktivní mladou dámu oblečenou v dokonale padnoucí večerní róbě, přesně kopírující nejnovější módní linii dvacátých let dvadvacátého století. Tak tohle opravdu musí být halucinace, protože dívky neměly v tropech na Io docela určitě co pohledávat - a i kdyby se tu někde jakou podivnou shodou náhod jakási osoba ženského pohlaví objevila, zcela jistě by na sobě neměla večerní šaty.

Halucinace, jaké vyvolá bláznivost, měla dívka docela určitě také, protože její tvář byla bledá přesně tak, jak si ji lze podle jména nemoci představit. Prohlížela si ho šedýma očima a nezdálo se mu, že by jí připadalo zvláštní, jak se prodírá mezi keři krvotrávy směrem k ní.

"Dobré odpoledne, večer nebo spíše ráno," promluvil a vrhl nervózní pohled na Jupiter právě vycházející nad obzor a zapadající Slunce. "A nebo úplně prosté - dobrý den, slečno Lee Neilanová."

Pozorně se na ni zadívala. "Víte, co je zajímavé?" pronesla. "Že vy jste první halucinace, kterou nepoznávám. Potkala jsem tu už všechny možné i nemožné známé, ale vy jste první neznámý. Ale určitě vás neznám? Vy víte, jak se jmenuji... což ovšem tváří v tvář faktu, že jste mojí halucinací, není pochopitelně nic divného."

"Vždyť je to jedno, kdo je čím halucinace... Nebudeme se kvůli tomu přece hádat," navrhl. "Dohodněme se takhle: halucinace je ten z nás dvou, kdo zmizí první. A vsadím se o pět dolarů, že to budete vy."

"A jak si vyzvednu výhru?" zeptala se. "Od vlastní představy se mi budou peníze páčit dost těžko."

"Máte pravdu, to bude problém." Zamračil se. "Ale to je můj problém, ne váš. Já o sobě vím, že jsem opravdový."

"Jak znáte moje jméno?" požádala ho o vysvětlení.

"To", řekl, "díky důkladné četbě společenské rubriky v novinách, které mi přiváží letadlo se zásobami. Musím se vám přiznat, že jsem si jednu vaši fotografii dokonce vystříhl a nalepil nad postel. Asi proto vás teď vidím. Docela rád bych vás někdy potkal ve skutečnosti."

"Jak galantní z úst preludu," odvětila. "A propos, kdo - podle vašeho názoru - jste vy?"

"Jak kdo? Jmenuji se Grant Calthorpe. Pracuji přece pro vašeho pana otce: vykupuji od cvokýšů ferveu."

"Grant Calthorpe," zopakovala jeho jméno jako ozvěna a přimhouřila své horečkou zamlžené oči, jako by si ho chtěla lépe prohlédnout. "Cože...? To vy jste ten..."

Hlas jí přeskočil. Dlaní si otřela své bledé čelo. "Proč se z mých vzpomínek vynořujete právě vy? To je divné. Před třemi nebo čtyřmi lety - to jsem byla ještě romantická středoškolačka a vy slavný sportovec - jsem do vás byla šíleně zamilovaná. Měla jsem celý tlustý sešit s vašimi fotografiemi: Grant Calthorpe se vydává na lov na červy vláknovce na Titanu, Grant Calthorpe Vedle obrovského jednonožce, kterého zabil nedaleko Pohoří věčnosti. Vy jste... tou nejmilejší halucinací, jakou jsem tu zatím měla. Delirium může být - jak vidíte - docela fajn," znovu si přitiskla dlaně ke skráním. "Jen kdyby měla tak nebolela hlava!"

Kéž by to s tím sešitem byla pravda, pomyslel si Grant. V psychologii se o tom často mluví - někdy jako sen o splnění toužebného přání.

Dopadla na ně j kapka teplého deště . "Nejvyšší čas jít do postele," řekl nahlas. "Děšť má dost špatný vliv na blancha. Doufám, že až budu příště zase blouznit, opět se setkáme."

"Dekuji vám," řekla Lee Neilanová hrdě . "Je to oboustranné."

Přikývl, což způsobilo, že mu hlavou prolétl blesk bolesti. "Tak pojd', Olivere," obrátil se k ospalému papouškocourovi. "No tak, hybaj."

"To není Oliver," řekla Lee. "To je Polly. Dě lala mi celé dva dny společnost a dala jsem jí jméno Polly."

"Spletla jste si pohlaví," prohodil Grant. "To je ale jedno, stejně je to můj papouškocour Oliver... Že jo, Olivere?"

"Doufám, že až budu příště zase blouznit, opět se setkáme," prohodil Oliver ospale.

"To je Polly. No ne, Polly?"

"Vsadím se o pět dolarů," řekl papouškocour. Vstal, protáhl se a ně kolika dlouhými skoky zmizel v porostu. "To je určitě horečka," poznamenal ještě než zmizel.

"Docela určitě ," odsouhlasil mu to Grant a otočil se. "Nashledanou, slečno... ale, vždyť ti můžu docela klidně tykat, když neexistuješ. Takže nashle, Lee."

"Nashledanou, Grante. Ale nejdi tímhle smě rem. Tam v trávě je vesnička krysáků."

"Ne. Vesnice je tam!"

"Je tam," tvrdošijně stála na svém. "Vidě la jsem je, jak ji stavě li. Ale oni ti přece nemůžou nic udě lat, že ano? Krysáci nemohou udě lat nic zlého halucinaci. Nashle, Grante," unaveně zavřela oči.

Děšť byl stále silně jší. Grant se prodíral krvotrávou a její červená míza mu stékala krvavými strůžkami na boty. Musel se co nejrychleji vrátit do srubu, ještě dřív než ho bílá horečka a delirium, které ji doprovází, neodvolatelně zdolá a zavede na scestí. Nutně potřeboval ferverin.

Náhle ztuhl jako když do ně j hrom uhodí. Přímo před ním byla tráva posekaná a na nevelkém prostranství se rozkládaly vě že a hradby vesničky krysáků. Byla to nová vesnice, ně které z domů nebyly ještě dostavě ny a postavy v kapucích tě žce skládaly kameny jeden na druhý.

Zničeho nic se rozpoutala kakofonie kvičení a brebentě ní. Obrátil se, když vtom kolem ně j zasviště lo na tucet malých střel. Jako párátko se mu do boty zabodla pouze jedna z nich - a našť stí ho žádná neškrábala, protože šipky byly docela určitě otrávené. Přidal do kroku, ale z husté masité trávy všude kolem sebe slyšel šelestě ní, pískot a nesrozumitelné nadávky.

Vesnici obešel širokým obloukem. Nad porostem se najednou objevily kulovité hlavy cvokýšů a pak se co chvíli odně kud ozvalo bolestivé zachichotání - to když ně kterého z nich bolestivě kousl nebo bodl krysák. Grant zamířil s nadě jí smě rem ke skupině cvokýšů; doufal, že tím od sebe odvrátí pozornost malých d'áblíků v trávě . Za chvíli nad ně j vysoký cvokýš s purpurovým obličejem s chichotem naklonil svůj dlouhý krk a tenkými prsty ukázal nemluvně , které držel v podpaží.

Grant si ho nevšímal a zamířil smě rem ke srubu. Krysáků se už určitě zbavil, a tak tvrdohlavě šlapal dál a dál, protože teď už si pilulku ferverinu opravdu musel vzít. Najednou se zastavil a svažtil obočí, pak se otočil a vyrazil po vlastních stopách zpě t.

"To není možné," zamumlal. "A přece... to, co mi řekla o té vesničce krysáků, byla pravda. Nemě l jsem o tom ani šajn. Copak mi halucinace mohla říci ně co, co jsem sám netušil?"

Lee Neilanová sedě la s Oliverem po boku na kmeni kamenného stromu - vše bylo úplně stejné, jako když ji opustil. Oči mě la zavřené a dva krysáci jí malými blýskajícími se noži rozřezávali šaty.

Grant dobře vě dě l, že krysáky vždy přitahovaly pozemské textilie - asi proto, že přestože mě li neuvě řitelně šikovné ruce, nedokázali napodobit onen fascinující lesk saténu. Právě ve chvíli, kdy se k nim přiblížil odřízli pás látky po celé délce nohy; dívka se však ani nepohla. Grant vykřikl a ta malá zlá stvoření mu to oplatila a hned ho zasypala řadou nesrozumitelných urážek. Pak s ukradeným hedvábím zmizela.

Lee Neilanová otevřela oči. "Zase ty," zamumlala bezvýrazně . "Před chvílí tu byl můj otec. A teď ty." Byla stále bledší a bledší: bílá horečka činila v jejím organismu pokroky.

"Tvůj otec! Takže tady Oliver zaslechl... Poslouchej, Lee. Našel jsem tu vesničku krysáků. Nevě dě l jsem, že tam je, ale našel jsem ji přesně tam, kde jsi říkala. Chápeš, co to znamená? My jsme oba opravdoví!"

"Opravdoví?" opakovala otupě le. "Nad tvým ramenem cení zuby purpurový cvokýš. Zažeň ho. Je mi z ně j... na omdlení."

Ohlédl se. Opravdu - za ním stál cvokýš s purpurovým obličejem. "Poslouchej," řekl a chytil ji za předloktí. Dotyk její hladké kůže mu dodal ještě víc jistoty. "Půjdeš se mnou hned teď do srubu pro ferverin." Postavil ji na nohy. "Copak mi nerozumíš? Já jsem opravdový!"

"To není pravda," řekla, ale bylo vidě t, že ho už příliš nevnímá.

"Poslouchej, Lee. Nevím, k čertu, kde ses tu vzala a proč, ale vím, že natolik jsem se z Io nezbláznil. Já jsem opravdový a ty... jakbysmet." Prudce s ní zatřásl. "Já jsem opravdový!" vykřikl.

V jejích nepřítomných očích se objevil záblesk porozumě ní. "Opravdový," zašeptala. "Opravdový! Panebože, takže... tak mě vem s sebou pryč z tohoto bláznivého místa!" Zachvě la se. Úpě nlivě se snažila udržet rovnováhu, ale nakonec se mu sesunula do náruče.

Po pravdě řečeno, na Io nevážila příliš moc: přitažlivost tu byla necelá třetina pozemské. Grant ji vzal na ruce a vyrazil smě rem ke srubu. Snažil se držet co, nejdál od obou osad krysáků. Každou chvíli mu ten purpurový cvokýš, nebo ně který jiný, jemu velmi podobný, s chechotem cosi gestikuloval

Děšť zesílil. Po šíji dívky stékaly teplé potůčky, a aby situace byla ještě šíleně jší, Grant nečekaně narazil na skupinku jedovatých palem, jejichž trnité výhonky ho bolestivě pořezaly. Kdyby je nevydezinfikoval, rány mohly být také nebezpečné. Právě kvůli nim nesbírali listy fervy samotní kupci, ale přenechávali tu práci imunním cvokýšům.

Slunce zapadlo za nízkými dešťovými mraky. Nastoupil červený den Jupitera a tváře nepřítomné Lee Neilanové rozjasnil falešný rumě nec, který zkrášlil ztuhlé rysy její tváře.

Grant si ji prohlížel asi příliš zaujatě , protože najednou byl zase obklíčen pištícími a nadávajícími krysáky, zatímco cvokýš na místě bolestivě nadsakoval, protože ho co chvíli kousli do nohy nebo bodli šipkou. Cvokýši byli ovšem vůči tomuto jedu imunní.

Malí d'áblíci se najednou vyrojili tě sně u Grantových nohou. Zaklel a napřáhl se k silně jšímu kopanci: kryse podobná bytost prolétla vzduchem do výšky patnácti metrů. Mě l u sebe sice i rychlopalnou pistoli a plamenomet, ale z mnoha důvodů ji nemohl použít.

Za prvé, použít pistoli proti davu nevelkých bytostí se rovnalo střelbě do roje komárů. I kdyby tak zabil jednoho, dva nebo dokonce tucet krysáků, zbylo by jich dalších pár tisíc, na něž by to neudělalo žádný velký dojem. A kdyby použil plamenomet, bylo by to, jako by se někdo pokoušel zabít mouchu... ovšem Tlustou Bertou. Jeho mohutné exploze by docela určitě spálily všechny krysáky v dohledu, ovšem spolu s trávou, stromy i cvokýši. Ale ani to by nijak neovlivnilo zbývající hordy. A kromě toho - musel by pak znovu složitě nabíjet nový Černý diamant a nasazovat do plamenometu další hlaveň.

Ve srubu měl plynové bomby, ale teď je po ruce neměl a krom toho neměl ani pro Lee nezbytnou druhou plynovou masku, protože žádnému vědci se zatím - bohužel - nepodařilo vyvinout plyn, který by zabíjel krysáky a nebyl současně smrtelný pro člověka. A navíc - stejně by nemohl použít zbraň, protože se neodvažoval položit Lee Neilanovou na zem, aby si uvolnil ruce.

Před ním se rozkládala mýtiny se srubem. Celé prostranství zaplněvali krysáci, ale, jak se zdálo, jejich útokům byl schopen - alespoň na chvíli - odolat. Klády z kamenných stromů byly před jejich miniaturními nástroji docela dobrou obranou.

Grant si ale všiml, že skupinka malých ďáblíků cosi kutí u dveří; pak zničehonic pochopil jejich záměry. Podařilo se jim na klice uvázat jakousi pentli z provázků a právě teď se pokoušeli přitáhnout ji k sobě!

Grant zařval a vrhl se ke dveřím. Chybělo mu k nim ještě asi polovina z třicetimetřové vzdálenosti, když se dveře otevřely směrem dovnitř a celá ta lůza doslova zaplavila srub.

Vpadl dovnitř. Vládl tam chaos. Malá stvoření s kapucí rozřezávala na posteli deky, náhradní oblečení a pytle, jež, jak doufal, brzy naplní listy fery. Po celém srubu rozházeli kuchyňské nádoby a všechny možné volně ležící předměty.

Zařval jako tur a začal zuřivě kopat do rojících se malých ďáblů. Rozlehl se vztekly chór pištěl a brebentel. Krysáci uskakovali stranou a snažili se uniknout jeho kopancům. Byli dost inteligentní na to, aby pochopili, že jim Grant nic neudělá, dokud v ruce drží Lee Neilanovou. Unikali mu před nohama a když se pokoušel vyřídit si to se skupinou u pícky, jiná skupina mu hned začala rozřezávat deky.

Celé ho to vyčerpalo a tak zamířil k posteli. Popadl dívku a vytlačil krysáky z postele. Pak na ni Lee uložil a chopil se košty vyrobeného z trávy. Zešíroka se rozmachoval a zaútočil na krysáky, do jejichž pištěl se brzy vmísily výkřiky a bolestivé ječení.

Několik z nich se vrhlo na útěk ke dveřím. Po cestě pouštěli svůj lup. Rozhlédl se kolem sebe a všiml si, že minimálně půl tuctu jich leze po Lee, trhají z ní šaty, stahují jí z ruky hodinky a z nohou malé saténové večerní lodičky. Zahrnul je nadávkami a několik ranami je vyhnal ven. Doufal, že žádný z nich Lee neškrábl jedovým zubem nebo otráveným nožem.

Pomalu v tom boji získával navrch. Útočníci se jeden po druhém zahalovali do svého hřbetního faldu a mizeli přes práh s lupem. Nakonec zmizeli i ti poslední; někteří s lupem, jiní - jak prchali do bezpečí - i bez něj. To vše se dělo za doprovodu bouře pištěl. Zůstala za nimi pěkná řádka raněných a mrtvých.

Grant mrtvá těla vymetl koštem, které mu ještě před chvílí sloužilo jako zbraň a před nosem zabouchl dveře cvokýši, který se komíhal u vchodu. Pak zasunul závoru, aby se krysákům trik s klikou nepodařil ještě jednou a rozhlédl se s děsem v očích po zdevastovaném obydlí.

Zmizely všechny konzervy - valili je před sebou anebo je táhli. Do jejich prašivých tlap se navíc dostaly všechny jiné volně ložené předměty. Grantovo oblečení viselo roztrhané na háčích přibitých na stěně srubu. Naštěstí se zlodějům nepodařilo otevřít skříň ani zásuvky ve stole a tak zachránil alespoň nějaké potraviny.

Za šest měsíců pobytu na Io se Grant stal člověkem s filozofickým pohledem na život. Jadrně tedy zaklel, rezignovaně pokrčil rameny a vytáhl ze skříně dózičku s ferverinem.

Útok horečky ho úplně a s okamžitou platností přešel - jako vždy, když blancha ustupovala. Dívka ale ferverin neužívala, proto nadále nehybně ležela, bledá jako stěna. Grant se podíval na lahvičku - zbývalo osm pilulek.

"V krajním případě můžu vždycky žvýkat listy fery," zabručel si pro sebe. Bylo to méně účinné než čistý alkaloid, ale účinkovalo to - a navíc, Lee Neilanová nutně potřebovala pilulky. Rozpustil dvě ve sklenici vody a nadzvedl jí hlavu.

Naštěstí nebyla natolik bezvládná, aby nemohla polykat - nalil jí tedy lék skrz bledé rty. Pak ji co možná nejpohodlněji uložil. Z šatů jí zbylo jen trochu roztrhaného hedvábí. Přikryl ji proto dekou, která ale nebyla v o moc lepším stavu. Potom si vydezinfikoval škrábance od palmových ostnů na dlani, dal k sobě dvě židle a natáhl se na ně.

Doslova nadskočil, když uslyšel zvuk drápů na střeše, ale byl to jen Oliver, který pečlivě zjišťoval, jestli komín od pícky není horký. Netrvalo dlouho a provlékl se dovnitř. Pak se protáhl a prohlásil: "Já jsem opravdový a ty... jakbysmet."

"To není možné!" houkl ospale Grant. "Kdo by si to byl pomyslel!"

Když se probudil, nastal už kombinovaný den Jupitera a Europy; znamenalo to, že prospal minimálně sedm hodin. Právě totiž vycházel malý a světlý třetí měsíc. Vstal a zadíval se na Lee Neilanovou, která stále tvrdě spala. Na její tváři se objevil ruměnec, způsobený naštěstí nejen načervenalým svitem dne. Blancha se chýlila ke konci.

Rozpustil ve vodě další dvě pilulky a zatřásl dívčíným ramenem. Její šedé oči se naráz otevřely - teď už vypadaly normálně. Dívala se na něj bez sebemenší stopy údivu.

"Buď zdrav, Grante!" zamumlala. "Zase ty. Jak je vidět, horečka přece jenom není tak hrozná."

"Tak teď přemýšlím o tom, jestli jsem tě raději neměl nechat v tamtom stavu," usmál se. "Říkalas samé příjemné věci. Teď se ale probud', Lee, a tohle vypij."

Najednou si Lee uvědomila, že leží uvnitř srubu. "Proč... Kde to jsem? To vypadá jako... jako, že je to ve skutečnosti!"

"Taky je. Teď vypij ferverin."

Poslechla ho, pak se znovu položila na lůžko a se zmatkem v očích Granta pozorovala. "Skutečnost?" zeptala se. "A ty jsi opravdový?"

"Mám ten pocit."

Oči jí zalily slzy. "Takže... já jsem se dostala z toho místa pryč...? Pryč z toho příšerného místa?"

"O tom nelze pochybovat." Povšiml si příznaků hysterie na její tváři a tak rychle změnil téma hovoru. "Můžeš mi, prosím tě, říci, jak ses tam dostala? A navíc oblečená jako na nějakou party?"

Opět se ovládla. "Protože jsem byla na party. Na party v Herapolis, ale... bydlela jsem v Junopolis, víš?"

"To nevím... Za prvé, co vůbec děláš na Io? Kdykoliv jsem o tobě něco slyšel nebo četl, týkalo se to vždy smetánky v New Yorku nebo Paříži."

Usmála se. "Takže opravdu ne všechno z toho, co si pamatuji, bylo delirium. Říkals, že máš jednu moji fotku. Aha, tady je!" Přimhouřila oči a zadívala se na výstřižek na stěně. "Až si mě příště nějaký fotoreportér bude chtít vyfotit, musím si pamatovat, že nesmím cenit zuby jako... jako cvokýš... A co se týče mého pobytu na Io - přijela jsem sem s otcem, který tu pracuje na možnosti pěstovat ferve na plantážích, místo toho, aby byl pořád závislý na obchodnících a cvokýších. Jsme tu celé tři měsíce a už jsem se tu málem ukousala nudou. Původně jsem si myslela, že Io bude zajímavé, ale kdepak! Až teď..."

"A co s tím tancováním? Který čert tě přinesl sem, tisíc mil od Junopolis?"

"To bylo tak," řekla pomalu, "v Junopolis jsem se strašlivě nudila. Žádné show, sport, jenom občas jakýs takýs ples. Otrava. Takže, když se začaly konat dancingy v Herapolis, vyrážela jsem tam. Rychlým letadlem je to tak čtyři, maximálně pět hodin. No a minulý týden - nebo kdoví, kdy to bylo - jsem se rozhodla zase si tam zaletět. Mě l mě s sebou vzít Harvey, to je tátův sekretář, ale na poslední chvíli ho otec potřeboval mít po ruce a mě samotné letět pochopitelně zakázal."

Grantovi byl Harvey hned nesympatický. "No, a co dál?" zeptal se.

"Takže jsem letěla sama," dodala nevinně.

"A havarovala jsi, co?"

"Umím létat stejně dobře jako ostatní," odsekla. "Ale letěla jsem jinou trasou a najednou se přede mnou vynořily hory."

Přikývl a pak dodal: "Pohoří šilenců. Letoun, který mě zásobuje potravinami, letí o pět set kilometrů delší trasou jen proto, aby se jim vyhnul. Nejsou sice vysoké, ale vyčnívají nad atmosféru téhle šílené oběžnice. Atmosféra je tu hustá, ale nízká."

"To vím. Věděla jsem, že přeletět je nedokážu, ale myslela jsem si, že se mi je podaří přeskočit. Chápeš - musíš dosáhnout maximální rychlost a potom s letadlem zamířit vzhůru. Měla jsem stroj se vzduchotěsnou kabinou a gravitace je tu přece jen taková slabá. A kromě toho jsem několikrát viděla, jak se to dělá. Trysky udržují letadlo i tehdy, když už křídla nemají žádný vztlak, protože není vzduch."

"Vě tší hloupost jsem opravdu už dlouho neslyšel!" zařval Grant. "To víš, že se to dá dokázat..., ale k tomu, aby ses z toho dostala se zdravou kůží, až narazíš do atmosféry na druhé straně, bys musela mít sakramentský štěstí. Je to velká rychlost a místa na pád je málo."

"To bohužel souhlasí," řekla Lee s lítostí v hlase, ale hned pokračovala: "Ale nechybělo mnoho a podařilo se mi to... ovšem zase ne tak docela. Zřítela jsem se přímo doprostřed skupinky nějakých kousajících palem. Mám takový pocit, že pád letadla je omráčil, takže se mi odtamtud podařilo dostat ven dřív, než začaly kolem dokola šmátrat těmi svými trny. Ale už jsem nemohla zpátky do letadla. Pamatuji si z toho jenom dva dny, ale stálo to za to, brrr!"

"To chápu," řekl klidně.

"Věděla jsem, že když nebudu nic jíst ani pít, mám šanci nedostat bílou horečku. To, že jsem nemohla jíst, se ještě snést dalo, ale nepít... Nakonec jsem to vzdala a napila se z potůčku. Už mi bylo jedno, co se stane. Záleželo mi už jen na tom, že jsem mohla přežít dalších pár chvil bez trýznivých muk žízně. A to, co přišlo potom, je zmatené a nejasné."

"Měla jsi žvýkat listy fervey."

"To jsem netušila. A stejně bych nevěděla, jak vypadají. Kromě toho jsem si myslela, že se tu každou chvíli objeví můj otec. Už určitě rozjel pátrání."

"To docela určitě," odvětil Grant ne bez ironie v hlase. "Ale došlo ti vůbec, že ten malý Io má třináct miliónů čtverečních mil? A všechno, co oni vědí, je, že ses mohla rozmlátit úplně kdekoliv? Při letu z jednoho pólu na druhý není žádná cesta kratší. Můžeš letět přes kterékoliv místo na povrchu měsíce."

Její oči se rozšířily. "Ale já..."

"A kromě toho," pokračoval Grant, "tohle je docela určitě to poslední místo, kde by tě hledal. Nikdy je nenapadne, že by se někdo jiný než úplný cvok mohl pokusit přeskočit Pohoří Šilenců. A s tím já plně souhlasím. Všechno tedy, slečno Neilanová, vypadá na to, že tu budete uvězněni tak dlouho, dokud sem příští měsíc nepřiletí zásobovací letoun."

"Ale můj otec se mezitím zblázní! Bude si myslet, že jsem mrtvá!"

"Už teď si to docela určitě myslí."

"Ale, copak nemůžeme..." Zarazila se a rozhlédla po jediném pokoji nevelkého srubu. Po chvíli rezignovaně vydechla. Usmála se a tiše řekla: "Víš, Grante, mohlo to být ještě horší. Pokusím se vydělat si na své živobytí."

"Dobrá. Jak se cítíš, Lee?"

"Úplně normálně. Za chvíli se pustím do práce," Odhodila roztrhanou deku, posadila se a postavila nohy na zem. "Připravím veče... je... jéje. Panebože! Moje šaty!" Znovu se přikryla dekou.

Usmál se. "Svedli jsme takovou malou bitvu s krysáky - hned potom, co jsi omdlela. Moje náhradní oblečení také zničili."

"Vždyť na sobě mám hadry!" vyjekla.

"Bude ti k něčemu jehla s nití? Alespoň tu mi tady nechali, protože byla zavřená v zásuvce."

"Ale z toho, co z těch šatů zůstalo, se mi nepodaří spíchnout ani plavky," odvětila. "No, dej to sem, pokusím se ušít si něco z tvého oblečení."

Stříhala, látala a zašívala... až se jí nakonec podařilo upravit si pro sebe pár kusů z Grantovy šatníku. V jeho kalhotách a košili vypadala docela pěkně, ale Grant si najednou s neklidem povšiml bledosti její tváře.

Byla to riblancha - druhý záchvat horečky, který přicházel většinou po silném nebo dlouhotrvajícím prvním záchvatu. Zamyslel se a pak vysypal na dlaň další dvě ze zbývajících čtyř pilulek ferverinu.

"Spolkni to," řekl. "Budeme se muset někde poohlédnout po listech fervy. Minulý týden naložilo letadlo úplně všechno, co jsem tu měl, a potom se mi s mými cvokýši vůbec nedařilo. Přinášeli mi jenom kdekaké podivné rostliny a to nejroztodivnější smetí."

Lee se zašklebila, protože medicína byla hořká, a potom zavřela oči - za to chvilkové omámení a točení hlavy mohl ferverin. "Kde se dá najít ferva?" zeptala se po chvíli.

Pokýval nepřítomně hlavou, vytréštěně pozoroval ohromný kotouč zapadajícího Jupiteru s Velkou rudou skvrnou nedaleko západního okraje planety. Téměř přesně nad ním se skvěl světlý kroužek Evropy. Najednou Grant svraštil obočí, podíval se na hodinky a pak na informátor na vnitřní straně dveří skříně.

"Za patnáct minut bude Europa v úplňku," prohodil, "a za pětadvacet pak nastane opravdová noc: první opravdová noc za poslední dva týdny. Možná, že bych..."

Zkoumavě si prohlížel Leeinu tvář. Věděl, kde roste ferva. Nikdo se ještě neodvážil vstoupit do džungle plné kousajících palem a smrtících červů zvaných zubatci, protože taková výprava se pro všechny bytosti s výjimkou cvokýšů a krysáků rovnala sebevraždě. Ale věděl, kde roste ferva...

Během krátké opravdové noci na Io mohlo být nebezpečné pohybovat se byť jenom po mýtině kolem srubu.

Nejenom kvůli krysákům - moc dobře věděl, že ve tmách se z džungle vynořují tvorové, kteří se ve dne skrývají hluboko v temném porostu, ve věčném stínu: zubatci, kulohlavé žáby a docela určitě také obrovské množství různých slizkých jedovatých a tajemných tvorů, jež ještě lidské oko nespatrilo. V Herapolis se často vyprávělo o...

Ale on ferve našel musel, a navíc věděl, kde roste. Dokonce ani cvokýši se ji tam nepokoušeli sbírat; ferva totiž rostla na malých zahrádkách nebo spíše políčkách kolem městeček krysáků.

Padl soumrak, rozsvítil proto světlo. "Na chvíli odtud odejdu," řekl Lee. "Kdybys cítila, že se ti blancha vrací, vem si poslední dvě pilulky. No, ono by neškodilo, kdyby sis je vzala hned teď. Krysáci mi ukradli teploměr, takže si je vem okamžitě, když se ti začne točit hlava."

"Grante, ale kam...?"

"Vrátím se," dodal ještě a zavřel za sebou dveře.

Jakýsi cvokýš se zahoupal a dlouze se rozchechtal. Grant máchl rukou, aby ho od sebe odehnal a začal se obezřetně přibližovat k vesničce krysáků. Mířil ke staré, protože obyvatelé té nové ještě docela určitě neměli dost času na to, aby obdělali půdu. Opatrně se plížil krvotrávou, ale věděl, že jen nezřízený optimista by se mohl na jeho místě považovat za neviditelného. Byl zhruba v situaci třicetimetrového obra, který se chce nenápadně přiblížit k městu lidí - bylo by to těžké i v temné bezměsíčné noci.

Dorazil na kraj mýtiny. Za ním se k západu skláněla Europa - pohybovala se rychlostí vteřinové ručičky na jeho hodinkách. Na chvíli se zastavil, protože ho zaskočil pohled na ani ne padesát metrů vzdálené čtverce malých políček u městečka, kde v oknech, širokých jako dlaň, zářila světélka. Doposud nevěděl, že krysáci znají umělé světlo, ale teď je měl před sebou: malé svíčky nebo snad dokonce miniaturní olejové lampy.

Zamžikal v temnotách. Druhé z políček bylo... opravdu - byla to ferva. Hluboce se předklonil, vyplazil se z porostu a natáhl ruku po masitých listech. A právě v tom okamžiku za sebou zaslechl pištění a praskot lámající se trávy. Cvokýši! Ten kretén purpurový cvokýši!

Rozlehlo se pištění, kvičení a nadávání. Grant uchopil do obou rukou listy ferve, vstal a vrhl se k osvětlenému oknu svého srubu. Neměl nejmenší chuť zase se setkat s otrávenými šipkami nebo zuby krysáků, jejichž kousnutí způsobovalo nemoc. Mezi krysáky panovalo pozdvižení, rozlehl se chorál výkřiků a na zemi se to jimi doslova začernalo.

Doběhl k chatě, vpadl dovnitř, zabouchl za sebou dveře a zajistil je. "Mám," usmál se. "Teď se můžou klidně rozčilovat!"

A opravdu se vztekali. Jejich pištění se začalo podobat rachotu hodně starého stroje. Dokonce i Oliver otevřel své ospalé oči a zaposlouchal se. "To je určitě horečka," pronesl upřímně.

Lee nebyla naště stí bledší než předtím; riblancha - jak se zdálo - probíhala bez komplikací. "Brr," zachvě la se, když se zaposlouchala do zvuků zvenčí. "Nikdy jsem nesnášela krysy, ale krysáci jsou ještě horší. Spojuje se v nich vychytralost a vzteklost krys s ďábelskou inteligencí."

"Nemyslím si," řekl Grant s rozmyslem, "že by nám teď mohli ně co udě lat. Stejně jsem s nimi byl na nože."

"Zdá se, jako by odcházeli," řekla dívka, když se zaposlouchala do zvuků venku. "Lomoz utichá."

Grant vyhlédl z okna. "Pořád jsou tady kolem. Přestali prostě nadávat a začali uvažovat - dal bych nevím co za to, kdybych vě dě l, co mají za lubem. Jestli jednoho dne dospě jí lidé k názoru, že se tato obě žnice opravdu hodí k osídlení, bude muset dojít k velké konfrontaci s krysáky."

"A co? Jsou příliš málo civilizovaní na to, aby se mohli stát lidstvu vážnou překážkou. A kromě toho, jsou takoví malí."

"Ale učí se," řekl. "Učí se velmi rychle a množí se jako králíci. Stačí, aby přišli na to, jak používat plyn, nebo vymysleli vrhače na ty svoje otrávené šipky. To je klidně možné, protože už znají oheň a obrábě jí kovy. Kdyby se jim to podařilo, nebyli by - co se týče síly útoku - o nic moc slabší než lidé. Co by zmohla naše obrovská dě la a tryskáče proti tvorům vysokým pár desítek centimetrů? A jeden mrtvý člově k na jednoho krysáka - to pro nás není přijatelná představa."

Lee zívla. "To už není náš problém. Víš, mám hlad, Grante."

"To je dobře. To znamená, že blancha ustupuje. Dáme si ně co k jídlu a potom se trochu prospíme, protože tma bude trvat celých pě t hodin."

"A co krysáci?"

"Nenapadá mě nic, co by nám teď mohli udě lat. Stě nami z kamenného dřeva se za pě t hodin neprokoušou. A i kdyby se sem ně kterému z nich podařilo dostat, Oliver nás upozorní."

Když se Grant probudil, bylo už svě tlo. Bolestivě si protáhl zdřevě ně lé končetiny na svém lůžku ze dvou židlí, na nichž ležeL Ně co ho probudilo, ale v první chvíli nevě dě l co. Oliver se nervózně procházel kolem nich a díval se, s neklidem na Granta... "Nedařilo se mi s cvokýši," oznámil mu papouškocour nešťastně . "Ty seš ale pě kná kočička."

"Ty taky," řekl Grant.

Ně co ho probudilo, ale co?

Za chvíli už to vě dě l, protože se to opakovalo - lehké chvě ní podlahy z kamenného stromu. Zarazilo ho to. Země třesení? Ne, na lo určitě ne; ta nevelká koule ztratila své vnitřní teplo už před mnoha a mnoha lety. Pak tedy co?

Pochopení přišlo jako blesk z čistého nebe. Vyskočil na nohy s tak divokým výkřikem, že Oliver uskočil stranou. Překvapený papouškocour se vrhl ke kamnům a zmizel v komíně . Z dálky k ně mu doletě l ještě jeho tlumený výkřik: "To je docela určitě horečka!"

Lee se na posteli posadila a zamžourala šedýma očima.

"Okamžitě ven!" zařval Grant a strhl ji z postele. "Vstávej! Dě lej!"

"C-co...?"

"Ven... rychle ven!" vystrčil ji ze dveří a pak se otočil, aby vzal zbraně , tašku s fervevými listy a balíček čokolády. Podlaha se jim pod nohama zachvě la. Vyletě l dveřmi jako šílený a zastavil se až venku vedle šokované dívky.

"Podminovali to!" téměř se zadusil. "Ti ďáblové nás podkopali!"

Nestihl tu větu dokončit. Jeden z rohů srubu se právě propadl; klády z kamenných stromů zarachotily a celá konstrukce se zhroutila jako domeček z karet. A pak zavládlo ticho. Nehýbalo se nic kromě líného obláčku kouře, několika krysám podobným obrysům v trávě a purpurového cvokýše pohupujícího se nad ruinami srubu.

"Vtě lení ďáblové," zaklel. "Proklatý černý krysí bestie! Prašivci! Hajzlové!" Už si nebral servítky.

Šipka prolétla tak blízko něj, že se mu dotkla ucha a zasáhla také pramen pocuchaných vlasů Lee. V krvotrávě se rozlehl chorál pištění.

"Rychle. Padáme odsud!" vykřikl.

"Teď si to s náma chtějí vyřídit s konečnou platností! Ne, tudy ne! Směrem k horám... Tudy, tam je míň lesů."

Uprchnout krysákům se jim podařilo celkem snadno. Netrvalo dlouho a jejich pískot jim za zády umlkl. Grant s Lee se zastavili, aby se naposled se smutkem v očích podívali na trosky srubu.

"Teď," řekl zničený Grant, "jsme oba ve stejné situaci, jako ty na úplném začátku."

"Ne, ne, Grante." Lee se na něj podívala. "Teď jsme spolu. A já... já nemám strach."

"Však si poradíme," řekl, protože chtěla dát najevo, jak si je jistý v kramflecích. "Postavíme si nějaký úkryt. Uděláme..."

Do boty se mu zabodla šipka. Krysáci je dohonili.

Znovu se rozběhli směrem k Pohoří šilenců. Když se konečně opět zastavili, mohli očima přehlédnout už pořádný kus země dole pod nimi - pozvolný svah a džungli. Táhle byl rozbitý srub a vedle čtvercová políčka a věže bližšího městečka krysáků. Sotva popadali dech, když se v porostu znovu ozvalo drmolení a pištění.

Byli hnáni směrem k Pohoří šilenců; do oblastí, které člověk neprozkoumal stejně málo jako ledové pustiny Pluta. Zdálo se, jako by se postupující malí nepřátelé rozhodli, že pro tentokrát musí být jejich nepřítel, obrovský ničitel jejich polí a škůdce, dohnán ke zkáze.

Zbraně jim nebyly k ničemu. Grant nebyl schopen jejich pronásledovatele ani zpozorovat - kličkovali jako krysy s kapucemi mezi rostlinstvem. Střílet nemělo cenu - i kdyby třeba jedna kulka náhodou zabloudila až do těla ně kterého krysáka. A co se týkalo plamenometu, jeho záblesk, přestože byl schopen zapálit tuny lesního porostu a krvotrávy, mohl spálit jen úzký pruh v davu pronásledovatelů. Plynové bomby - jediné zbraně, které by k něčemu byly, zůstaly v ruinách srubu.

Grant a Lee byli hnáni stále výš a výš. Vyšplhali se už dobrých tisíc stop nad úroveň pláně a vzduch začal zvolna řídnout. Už tu nebyla džungle, jen rozlehlé planiny porostlé krvotrávou, v níž zahlédli několik cvokýšů. Hlavy se jim komíhaly na dlouhých krcích.

"Nahoru... ke štítům!" zachrčel Grant, kterému se bolestivě nedostávalo vzduchu. "Snad snášíme řídký vzduch lépe než oni!"

Lee mu nebyla schopná odpovědět. Supěla a pomalu se vlekla za ním. Těžce se posouvali vzhůru, teď už po holé skále. Před nimi se rozkládaly už jen dva nízké vrcholky, které vypadaly jako pilíře brány. Grant se ohlédl za sebe a když spatřil malé černé obrysy na holé zemi, vztekla po nich vypálil. Jeden z krysáků prudce vylétl do vzduchu a jeho plášť se zatřepetal, ostatní se ovšem hnali dál. Musej jich být celé tisíce.

Štíty byly stále blíž a blíž, teď už jen ně kolik desítek metrů: strmé, hladké nezdolatelné.

"Musíme mezi ně !" houkl Grant.

Průchod, který je rozdě loval, byl holý a velmi úzký. Před mnoha a mnoha staletími musely štíty tvořit jediný vrcholek. Rozdě lil je nejspíš jakýsi opoždě ný vulkanický záchvě v a zanechal mezi nimi úzký úvoz.

Grant vzal Lee rukou kolem ramen; její dech byl díky tě žké námaze a výšce přerušovaný a chraptivý. Už se blížili k průchodu, když na kamenech zarachotila blyštivá šipka. Grant se rozhlédl kolem, ale všiml si jen vpřed krácejícího cvokýše a ještě ně kolika desítek dalších napravo. Sebě hli asi sto metrů dolů úvozem, který se náhle otevřel a změ nil ve velké údolí - když tu se zarazili jako přimrazení.

V údolí se rozkládalo mě sto. V první chvíli si Grant pomyslel, že narazili na velkou metropoli krysáků, ale při pečlivě jším pohledu svůj názor změ nil. Nebylo to mě sto středově kých domečků a krivolakých uliček, ale opravdová báseň z mramorů. Mě sto klasické ve své rozmě ry blízké člově ku. Bílé sloupy, nádherné arkády, brilantně vykroužené oblouky - doslova a do písmene architektonický zázrak, který se mohl zrodit třeba na Akropoli. Když se ale podívali důkladně ji, všimli si, že mě sto je mrtvé. Opuště né, a v troskách.

Lee, přestože už byla hodně vyčerpaná, také vnímala jeho krásu. "To je... to je ale nádhera!" zašeptala jen. Skoro bych chtě la krysákům odpustit, co jsou zač!"

"Ale oni nám neodpustí to, že my jsme lidé," prohodil Grant. "Budeme si muset najít ně jaký lepší úkryt. Radě ji se porozhlédneme po ně jaké budově ."

Podařilo se jim ujít sotva pár kroků od ústí úvozu, když je divoký zmatek za jejich zády donutil zastavit se. Grant se otočil a ztuhl překvapením. Nedaleký úvoz, naplně ný hlučícím davem krysáků, připomínal strašidelný vlnící se černý koberec. Ale krysáci se nemohli dostat do údolí, protože vstup do ně j bránili svýma tříprstýma nohama čtyři na místě přešlapující cvokýši! Houпали se, cenili zuby a chichotali se. Odehrávala se tam opravdová bitva. Krysáci kousali a útočili na nešťastné obránce mě sta noži. Chichot cvokýšů byl teď už spíše křikem než smíchem. Ale současně , s rozhodností a cílevě domostí cvokýšům jindy tak cizí, všechno rozdupávali svýma nohama opatřenýma drápy. Pravidelně zvedali nohy nahoru a dolů, stále dokola,

"Aby mě čert vzal," vybuchl Grant. Najednou ho ně co napadlo: "Lee! Oni jsou všichni natlačení v tom úvozu!"

Rozbě hl se smě rem k jeho ústí. Zamířil hlaveň plamenometu mezi nohama jednoho z cvokýšů, pečlivě přesně podél osy úvozu zamířil a vystřelil.

Rozpoutalo se peklo. Malý diamant, uvolnil celou svou energii v jediném strašlivém záblesku plamenometu, vyplivl zářící jazyk ohně , který vyplnil úvoz od jednoho úbočí k druhému a zamířil až nahoru k jeho ústí, kde ožehl dokonce i ně kolik trsů krvotrávy.

Pohoří šilenců se rozezně lo ozvě nou exploze. Když dopadl déšť zbytků tě l, v úvozu nezbylo doslova nic - výjimkou byla jenom hlava jednoho z cvokýšů, jež se kutálela dolů.

Třem zbylým cvokýšům se podařilo přežít. Ten s narudlým obličejem zatahal Granta za ruku. Vycenil na ně j zuby a hihň al se na ně j s výrazem idiota. Grant ho od sebe odstrčil a vrátil se k dívce.

"Díky bohu," řekl. "Zdá se, že jsme z toho venku."

"Nebála jsem se, Grante. S tebou jsem strach nemě la."

Usmál se. "Mě li bychom se tu porozhlédnout po ně jakém příhodném místě ," nadhodil. "Horečka může být v téhle výšce dost nepříjemná, ale... Kdysi v dávnově ku to muselo být hlavní mě sto celé civilizace krysáků. Skoro si nedovedu představit, že by dokázali postavit stavby tak nádherné... a tak ohromné. Ale vždyť ty stavby jsou pro krysáky asi tak vysoké, jako newyorské mrakodrapy ve srovnání s námi!"

"Ale tak nádherné!" řekla Lee tiše a pohledem přelétla vznosné ruiny. "Témě ř bych jim dokázala odpustit... Grante, podívej se támhle!"

Podíval se smě rem, kterým ukazovala. Na vnitřních stě nách úvozu byly obrovské reliéfy. Překvapilo ho to, vytrřetil oči a zadíval se důkladně ji na to, co znázorň ovaly: vysoké skály a na nich postavy... ale ne krysáků, ale cvokýšů...!

Nádherně vymodelované, usmívající se a ne cenící zuby - usmívající se, ně jak žalostně , smutně - ano, docela určitě ... to byli cvokýši!

"Panebože," vyšeptal Grant. "Vidíš, Lee? Tohle kdysi muselo být mě sto cvokýšů. Schody, dveře, stavby - vždyť to všechno je vysoké přesně pro ně . Jakýmsi zázrakem se jim kdysi podařilo dosáhnout civilizace... a ti cvokýši, které známe my, jsou už zdegenerovaní jedinci, kteří tu po té úžasné rase zůstali."

"A víš," dodala Lee, "proč ti čtyři zatarasili vstup do údolí, když se tam krysáci chtě li dostat? Protože oni si to pořád ještě pamatují. Nebo snad už nepamatují, ale udržují tradici dávné slávy anebo - a to je ještě pravdě podobně jší - mají vrytou představu, že tohle místo je z jakéhosi jen jim známého důvodu svaté. Nám dovolili projít, protože jsme jim konec konců podobně jší než krysáci. Ale nejpřekvapivě jší na tom je to, že si stále uchovávají dnes již možná ztrácející se pově domí o tom všem. To jejich mě sto leží v ruinách celá staletí... ne-li tisíciletí."

"Koho by to bylo napadlo, že cvokýši byli kdysi inteligentní, že dokázali stvořit vlastní kulturu!" řekl Grant a odstrčil zase toho rudého cvokýše, který se mu po boku pohupoval a ostošest se hihň al.

Najednou se zarazil a s úctou se na tu bytost podíval.

"On mě sleduje už pě knou řádku dní. Tak dobře, hošánku, o co ti jde?"

Rudý cvokýš natáhl ke Grantovi trs krvotrávy a kdovíjakých keřů a imbecilně se rozchechtal.

Jeho komické rty se zkroutily; oči vystoupily z důlků, jak se intenzivně snažil ně co vymyslet.

"Bonbón," zahihň al se vítě zoslavně .

"Hlupák," rozčílil se Grant? "Blbec! Idiot!" Pak zmlkl a za chvíli se rozesmál. "To není konec konců důležité. Asi sis ty bonbóny přece jenom zasloužil." Hodil tě m třem přešťastným cvokýšům balíček čokolády. "Tak tady máte ty vaše... sladkosti."

Trhl sebou, když Lee vykřikla. Začala bláznivě mávat rukama a nad vrcholky Pohoří šilenců se ozval hukot letounu, který zakroužil a pak zamířil dolů do údolí. Přistál.

Otevřely se dveře. Zvenitř vyšel pyšně Oliver a jakoby mimochodem prohlásil: "Já jsem opravdový a ty... jak by smet." Za ním vyšel muž a pak ještě jeden.

"Táto," vykřikla Lee.

Teprve po delší době se Gustav Neilan mohl obrátit na Granta. "Nevím, jak bych vám poděkoval," řekl. "Jestli lze vůbec něčím jakým způsobem vyjádřit mou vděčnost za..."

"Je tu jedna možnost. Zrušte se mnou smlouvu."

"Aha, takže vy u mne pracujete?"

"Jmenuji se Grant Calthorpe, jsem jedním z vašich obchodníků a mám tohohle bláznivého měšičku až po krk."

"Samozřejmě, vaši smlouvu zruším, budete-li si to opravdu přát," řekl Neilan. "A co se týče platu..."

"Můžete mi zaplatit jenom za šest měšičků, které jsem si už odpracoval."

"Kdybyste si to ale rozmyslel a chtěl tu zůstat," řekl Neilan, "měl byste vědět, že to už nebude trvat dlouho a obchod s ferveou, jak ho znáte, skončí. Podařilo se nám ji vypěstovat nedaleko polárních měst a já osobně dávám přednost plantážím před nejistou spoluprací s cvokýši. Kdybyste u nás zůstal do konce své roční smlouvy, třeba byste se na konci roku mohl stát ředitelem plantáží..."

Grant si všiml pohledu šedivých očí Lee Neilanové a zaváhal.

"Děkuji," řekl pomalu, "ale asi toho mám přece jenom po krk."

Usmál se na dívku a potom se opět obrátil na jejího otce: "Ale můžete mi říct, jak jste nás tu našel? Tohle je přece to úplně nejméně pravděpodobné místo?"

"No právě," řekl Neilan. "Když se Lee nevrátila, všechno jsem si velmi důkladně promyslel. A nakonec, jelikož ji znám tak dobře jak ji můžu znát jenom já, rozhodl jsem se pátrat nejdřív na těch nejnepochopitelnějších místech. Takže jsme prohlédli pobřeží Moře horečky, potom Bílou poušť a nakonec Pohoří šilenců."

Našli jsme ruiny srubu a na jejích troskách seděl tenhle domorodec," ukázal na Olivera, "který nám oznámil, že musíš mít deset cvokýšů, aby se vyrovnali jednomu bláznovi. No a ta poznámka o bláznovi zněla, jako by to bylo o mé dceři. A tak jsme začali kroužit nad okolím, až naši pozornost upoutal hluk plamenometu."

Lee našpulila rty a pak se svými šedými očima pozorně zadívala na Granta.

"Pamatuješ si," zeptala se tiše, "co jsem ti říkala v džungli?"

"Nikdy ti to nepřipomenu, neboj," odvětil. "Vím, že jsi blouznila."

"A co když jsem zrovna horečku neměla... A co kdybys třeba nebyl sám, nepracovalo by se ti do konce roku lépe? Tím chci říct... kdybys například letěl s námi do Junopolis a vrátil se sem s manželkou?"

"Lee," řekl Grant chraptivě, "víš, to by bylo něco úplně jiného... jenom nechápu, proč tě vůbec něco takového napadlo."

"To je docela určitě horečka," nadhodil Oliver.

přeložil: Jaroslav Olša jr.